Incipit postilla fratris Nicolai de lyra sup Johelem cum additionibꝫ et replicis. Capitulum .I.

Incipit iohel ꝓpha .I.

Verbū dn̄i qd̄ factū ē ad iohel [b] filiū fatuel. [c] audite hec senes [d] ⁊ auribꝫ ꝑcipite oēs hitatores terre. si factū est istud in diebus vestris aut i diebus patrum vestrorum. [e] Super hoc filijs vr̄is narrate ⁊ filij vr̄i filijs suis. ⁊ filij eorum generationi altere. [f] Residuum [g] eruce [h] comedit locusta. ⁊ residuū locu-

Verbū dn̄i. Hic in principio iohelis ꝓphe duo
sunt p̄mittēda. Primū ē q̄bꝫ ꝓphauerit ⁊ dicit
hic hiero. in primo ꝓlogo sup hūc ꝓphaꝫ ꝙ ꝓ-
phetauit ad tribū iu-
da ⁊ ierl'm ⁊ nullā om-
nino fecit de .x. tribu-
bus mentionē. Sed
ipse i epl'a paulinū de
studio sacre scripture
seu de oībꝫ diuīe scri-
pture libris dicit cō-
trariū sic dicēs. Io-
hel filꝰ fatuel descri-
bit terrā .xij. tribuum
eruca. bruco locusta.
rubigine vastātē con-
sumptam, ꝓpter qd̄ de eiꝰ dictio salua sui reuerētia patꝫ
videt̄ tenendū in ꝓposito rabi sa. vo dicit ꝙ ꝓphauit nō
solū contra duas tribꝫ, sꝫ etiā ꝯ alias .x. dicēs. ꝙ hec steri-
litas terre ex dicta corrosione fuit i diebꝫ iorā filij achab
de q̄ hr̄. iiij. Reg. ⁊ ꝙ ex h̄ fames fuit in iudea generalr̄ ꝑ
vij. annos. sic denūciauit helisꝰ mlieri cuiꝰ filiū suscita
uerat. iiij. Reg. viij. Propter qd̄ illa mlr̄ cū filio suo iuit
ad ꝑegrinandū ex terrā .xij. tribuū. s. in terrā philistinoꝝ
et ibidē hr̄. Erat etiā ipa de .x. tribubꝫ. ꝓpter qd̄ i suo re-
ditu accessit ad regē isrl'. petēs agros suos sibi restitui q̄
in eiꝰ absētia tāto tp̄e fuerāt ab alijs occupati. vt ibidē
dicit̄. Et sic ptꝫ ꝙ illa fames nō solū fuit in terra duarū
tribuū sꝫ etiā .x. ꝓpter ꝙ aliq̄ expositores catholici sequū-
tur hāc sn̄iaꝫ quā etiā intēdo ꝓseq̄. Scḋm ē q̄ tp̄e ꝓphe-
tauit. de q̄ dicit hiero. in ꝓlogo ꝙ ꝓpherauit eisdē tp̄ibus
q̄bꝫ ⁊ osee. s. tp̄ibꝫ ozie. ioathā. achaꝫ. ⁊ ezechie regis iuda
⁊ fm̄ h̄ dictū ꝓphauit post sterilitatē dictā. q2 ozias ince
pit regnare ꝑ pl'es annos pꝰ mortē iorā regis isrl'. vtꝫ ex
iiij. Reg. ⁊ fm̄ h̄ dictū iohel nō ꝓphauit de vastatiōe ter
re causata ab eruca bruco ⁊c̄. sꝫ solū de vastatiōe ꝑ illā fi-
gurata q̄ facta fuit postea ꝑ q̄ttuor regna. vt pleniꝰ .i. c. c.
appebit. Ra. sa. vo dicit ꝙ ꝓphauit tp̄e iorā regis isrl'. ita
ꝙ sicut helisꝰ p̄nūciauit famē futurā. ita iste exp̄ssit mo
dū veniēdi. s. ꝑ corrosionē eruce bruci ⁊c̄. Et q2 h̄ modus
dicēdi mihi vr̄ ꝓbabilioꝝ. intēdo eū seq̄. tn̄ sine p̄iudicio
alteriꝰ. His igit̄ p̄missis ad l'ram accedamꝰ q̄ in duas ꝑ-
tes diuidit̄. s. in ꝓhemiū ⁊ tractatū q̄ incipit ibi. Residuū
In ꝓlogo vo ꝓpha p2io notificat̄ ex noīe cū d2. Verbuꝫ
dn̄i qd̄ factū est ad iohel. et ex genere cum dicitur.
b Filiū fatuel. ⁊ fuit iste ꝓpha sic ⁊ filiꝰ fm̄ regulaꝫ he-
breoꝝ quā posui in principio osee. Scḋo audientiū attē
tio excitat̄ cū d2. c Audite hoc se. p2io eos alloquit̄
eo ꝙ sūt maioris reuerētie ⁊ intelligētie ⁊ alios ꝯsir.
d Et auribꝫ ꝑcipite oēs ⁊c̄. si factū est istud. s. ꝙ postea
ponit̄ in tractu. In diebꝫ vr̄is aut in diebꝫ patrū vr̄oꝝ.
q. d. nō. q2 ibi accipit̄ si ꝑ nō. sed ꝯ h̄ vr̄ qd̄ d2. Exod. x. de
locustis inductꝫ sup terrā egypti. ⁊ sederūt in vniuersis
finibꝫ eoꝝ innūerabiles q̄les añ illud tp̄s nō fuerāt. nec
postea future sunt. Ad h̄ r̄ndet Ra. sa. di. ꝙ licet ille locu
ste fuerit pl'es ⁊ maiores q̄ iste tn̄ q̄ttuor plage hic posi
te sc3 de eruca ⁊ bruco locusta ⁊ rubigine sunt sumpte fu
erūt maiores. ⁊ sic intelligendū est dictū ꝓphete ꝙ q̄ttu
or tales pestes sic̄ mō sibi succedētes nō fuerant tp̄ibus
p̄teritis. e Sup hoc filijs vr̄is narrate ⁊c̄. q2 hec ꝓ
phetia ē memoriter tenenda. ⁊ ꝑ successiones generatio
nū recolenda. ⁊ h̄ videmꝰ ipletū nō solū in iudeis. sed
etiam xp̄ianis. f Residuū. Hic incipit tractatꝰ in q̄
ꝓpheta primo p̄dicit desolatoria. scḋo p̄mittit̄ consola-
toria ibi. Nunc ergo circa mediū scḋi ca. Circa primam
ꝑtem ꝯsiderandū ꝙ de istis q̄ttuor plagis eruca bruco lo
custa ⁊ rubigine. dicūt expositores nostri cōiter ꝙ nō fu-
it res gesta. q2 q̄rtus liber regū ⁊ scḋus paliꝑ. nullaꝫ de
h̄ faciūt mentiōem sꝫ ē tm̄ ꝑabola. sicut cū d2 iudicū .ix.
Iuerūt ligna ad rhā
nuꝫ ⁊c̄. q2 h̄ nūq̄ꝫ fuit
in rerū natura sꝫ ꝑ li
gna ꝑabolice itelligū-
tur habitatores syche
ꝑ rānum vo abime-
lech. Sic in ꝓposito
ꝑ ista q̄ttuor noīa hic
posita sc3 eruca ⁊c̄. in
telligunt̄ ꝑabolice q̄t-
tuor regna sibi succe
dētia q̄ iudeā corrose
runt ⁊ vastauerunt. s.
assirioꝝ. chaldeoꝝ. grecoꝝ ⁊ rōanoꝝ. regnū x o ꝑsaꝝ ⁊ me
doꝝ sic legit̄ iudeā vastasse. imo plures reges fuerunt iu
deis beniuoli vt cyrus. darius. artaxerses. ⁊ assuerus. ra
bi sa. vo ecōtrario dicit ꝙ ē tm̄ res gesta. ita ꝙ terrena-
scētia iudee sic fuerūt q̄ter successiue vastata. ⁊ ex h̄ secu
ta est fames quā p̄dixerat helisꝰ durās septeꝫ annis. ⁊
ex h̄ vr̄ ꝙ ille q̄ttuor pestes nō fuerīt eodē anno sꝫ i diuer
sis. aliter nō vr̄ ꝙ fames ē tādiu duraꝫ ꝑ sterilitate vni
us anni. Qd̄ aūt postea subdit. Gens enī ascēdit sup ter
ram ⁊c̄. q̄si expōes ꝑabolā ꝓpositā de eruca bruco ⁊c̄. dic̄
ꝙ circa ⁊ bruc ⁊ locusta hic metaphorice dicunt̄ gens
fortis. eo ꝙ destruxerāt terrā ad modū exercitꝰ transeun-
tis. ⁊ sic exponit illa q̄ sequunt̄ ꝯsir de gentibꝫ ⁊ popul'
terrā vastātibus. sed vtrūq3 dictū vr̄ deficere. Primū q2
sit hic ita exp̄ssa mentio de istis corrosionibꝫ terrenascē
tiū ꝑ erucā brucū ⁊c̄. ⁊ de fame inde sequēte. qd̄ nullo mō
vr̄ esse tm̄ ꝑabola. nec valet argumentū inductū. q2 q̄r-
to Reg. heliseus p̄nūciauit hāc sterilitatē. licet nō expri-
mat cāꝫ quā exp̄mit iohel ꝓpha. sic ozia rege thurificā te
factꝰ fuit terremotꝰ magnꝰ in ierl'm. cuiꝰ mētionē nō facit
iiij. Re. sed solū de plaga lepre inflicta ozie. sed terremo-
tus exprimit̄ amos .i. ⁊ zacharie .xiiij. Silr̄ scḋm dictum
q2 ita sit expressa mētio de gentibꝫ terrā inuasuris ꝙ nul
lo mō videt̄ ꝑ hoc ꝓpheta significare ꝑabolice corrosionē
terre ꝑ erucā ⁊ brucū ⁊c̄. q2 licet hoīes ꝑabolice noībus
aīalium designent̄. sicut vir ꝯstans dicit̄ leo. rapax lupꝰ.
⁊ hmōi. tamen nō sic inuenit̄ econuerso in scriptura. sc3
bruta noībꝫ hoīm vel gentiū designari. ꝓpter qd̄ saluo
meliori iudicio vr̄ mihi ꝙ cū dr̄ hic. Residuū eruce ⁊c̄.
ibi est simul ꝑabola ⁊ res gesta. sicut Hiere. xxvij. dicitur
ꝙ portauit cathenas ligneas in collo suo. ⁊ sic fecit secū-
dum rei veritatē ⁊ rem gestam ꝑ h̄ tn̄ designat̄ incathe-
natio populi in captiuitatē ducendi. sicut fuit postea i-
pletum tempe sedechie. Sic in ꝓposito fm̄ remꝰ gestam
fuerunt quattuor destructiones terrenascentiū ꝑ erucaꝫ
brucum. ⁊c̄. ⁊ ꝑ hoc significabantur vastationes maiores
future per quattuor regna predicta. Igitur fm̄ hanc sen-
tentiam residuum huius ca. diuiditur in duas partes.
quia primo propheta predixit vastationem. secundo in
ducit ad lamentatiōem ibi. Plange. Prima in duas. q2
primo ponitur figura. secundo res figurata ibi. Gēs enī
Figura enim fuit quadruplex corrosio terrenascentium
vt dictum est. que fuit res in se ⁊ figura futuri. ⁊ quātuꝫ
ad hoc dicitur. g Residuum eruce. Est autem eruca
ꝓprie vermis nascens in oleribꝫ.
h Comedit locusta ⁊c̄. Differūt aūt locusta ⁊ brucus.
sicut perfectum et imperfectum in eadem specie. Fetus
enī locuste anteq̄ꝫ hēat alas vocat̄ brucus. sꝫ cū e alis us

tunc dicitur oeruſa. h Et reſiduū bruci comedit rubigo. Eſt aūt rubigo viciū ſegetū qd vēto vrēte pcuſſe nō faciūt granū ⁊ ſi faciūt eſt rarū i Expgiſcimi ebrij.i. aduertite ⁊ ↄſiderate iminēs vobis malū. k Flete. qꝛ deficiet vobis vinū in q̄ delectabimī.ex vinearū corroſione.

c Accingite vos. Hic ↄſīr inducit ſacerdotes ſpāliter ad lamentū dicēs. Accingite vos.ſ.cilicijs in ſignū hūiliatiōis corā deo.⁊ ſubdit cā. d Qm̄ interijt de domo dei.⁊ exponat vt.s. e Sanctificate ieiuniū.i.diſponite vos ad deuote abſtinendum.

l Gens ei.h ↄſīr ponit res figurata.ſ. vaſtatio iudee p q̄ttuor regna ſupradicta. cū l Gens enī (dicit. aſcēdit.i.aſcēdet ⁊ loquit de futuro p mo dū pſītiſ ꝓpter certitudinē ꝓphetie.

m Sup terrā meā. id ē ſup iudeā q̄ ſpāliter dr̄ terra dn̄i.eo ꝙ ibi vigebat cult⁹ ei⁹

n Fortis ⁊ innūerabilis. talis eī fuit gēs aſſirioꝝ chaldeorum grecoꝝ ⁊ romanorū. vꝫ ex gentis coꝝ.

o Dentes ei⁹. in h̄ deſignat crudelitas

p Poſuit vi (ceꝝ. neā in eā in deſertū. iſti enī exercit⁹ in iudea vineas excide runt arbores fructiferas.et eas pro pte dolauerūt ad faciendū machinamēta et alia exerciribꝰ neceſſaria.vel aliter pōt dici. ꝙ h̄ accipit vinea dn̄i p ꝓpło iſrl̓. ſm illud Eſa.v. Vinea enī dn̄i exercituū domus iſrl̓ eſt.quā domū iſti exercit⁹ ſpoliauerūt bonis ⁊ affixerūt i pſo

q Plāge. Hic (ūīs. ↄſīr ꝓpħa inducit populū ad lamētatiōes

ſte comedit brucus.[b] ⁊ reſiduū bruci cōedit rubigo.[i] Expgiſcimi ebrij[k] flete ⁊ vlulate oēs q̄ bibitis vinū in dulcedie.qm̄ perijt ab ore vr̄o[l] Gēs eī aſcēdit[m] ſr̄ terrā meā[n] fortis.⁊ inūerabilis. [o] Dētes ei⁹ ⁊ dētes leonis. ⁊ molares ei⁹ vt catuli leonis.[p] Poſuit vineā ī deſertū.⁊ ficū meā decorticauit. Nudās ſpoliauit eā ⁊ piecit albi facti ſūt rami ei⁹.[q] Plāge q̄ſi vgo accīcta ſacco. ſuper viꝝ pubtatis ſue.[r] Perijt ſacrificiū[s] ⁊ libatio[t] de domo dn̄i[v] luxerūt ſacerdotes miſtri dn̄i.[x] Depopulata ē regio[y] luxit humus[z] qm̄ deuaſtatū ē triticū.cōfuſū ē vinū.⁊ elōgauit oleum.[a] Cōfuſi ſūt agricole[b] vlulauerūt vinitores ſr̄ frumēto vino ⁊ hordeo.qꝛ perijt meſſis agri. Vinea cōfuſa ē.⁊ fic⁹ elanguit. Malogranatū ⁊ palma ⁊ malū ⁊ oīa ligna agri aruerūt qꝛ ↄfuſum eſt gaudiū a filijs hoīm.[c] Accingite vos et plāgite ſacerdotes. vlulate miſtri altaris. Ingredimini cubate i ſacco miſtri dei mei[d] qm̄ iterijt de domo dei vr̄i ſacrificiū ⁊ libatio.[e] Sctificate ieiuniū [f] vocate cetū congregate ſenes oēs hītatores t̄rei domū dei vr̄i.[g] ⁊ clamate ad dn̄z. A a a diei.[h] qꝛ ppe ē dies dn̄i.[i] ⁊ q̄ſi vaſtitas a potēte vēiet.[k] Nūqd nō corā oculꝭ vr̄is alimēta pierūt.[l] de domo dei vr̄i leticia ⁊ exultatio.[m] Cōputruerūt iumēta i ſtercore ſuo[n] Demolita ſūt horrea[o] diſſipate ſūt apothece.qm̄ ↄfuſū ē triticū[p] qd igemuit aīal. mugierūt greges armēti.qꝛ nō ē paſcua eis.ſꝫ ⁊ greges pecoꝝ diſpierūt.[q] Ad te dn̄e clamabo[r] qꝛ ignis comedit ſpecioſa deſti ⁊ flāma ſuccēdit oīa ligna regiōis[s] ſed et beſtie agri[t] quaſi area ſitiens ymbrem.[v] ſuſpexerūt ad te.[x] quoniam exiccati ſunt fontes aquaꝝ ⁊ ignis deuorauit ſpecioſa deſti.

Vocate cetū ⁊c. vt ſex pcibꝰ miroꝝ impetret diuīa clemētia iaco ſubditur.

g Et clamate ad dn̄z a a a In heb. ē vna dictio ⁊ ſonat ſic.aha ⁊ ē interiectio dolentis.

h Quia ppe ē dies dn̄i.i.dies ire vindicte inferēde.⁊ iō mōebat ꝓpħa ad dn̄m clamare.vt ſaltē tpareturrigor ſue iuſticie.

i Et quaſi vaſtitas a potēte veniet. ſcꝫ a deo cui⁹ vindicatio īpediri non pōtnſi p ſuam clementiam.

k Nunqd ⁊c. perierūt alimēta.i.cito pe

l De domo (riēt. dei vr̄i leticia ⁊ exultatio.qꝛ leuite nō cātabant cantica letitie ſed magis lamentationis p miſeria terre.

m Computruerūt iumenta in ſtercore ſuo.q̄a ꝓpter ſterilitatem terre non habebantur ſtramenta ad ſufficiendum eis.

n Demolita ſunt horrea.i.contenta in horreis.

o Diſſipate ſūt apothece.i.ↄſumpta ſunt q̄ erant repoſita p vi

p Quia inge (cui. muit animal ⁊c. ſiidꝫ

⁊ pꝛio p vaſtatiōe prima.ſcd̄o p ſcd̄a in principio.ca.ſequētis. Prima in duas.qꝛ pꝛio inducit ad fletū generaliter. ſcd̄o ſacerdotes ſpāliter ibi. Accingite vos. Circa primū dicit. q Plāge q̄ſi vgo. Virgo enī deſpōſata.ſi moriatur ei⁹ ſponſus anteq̄ꝫ iungat ei⁹ amplexibꝰ hꝫ materiā magni luctus.iō ponit hic p exēplo ad deſignandū magnitudinē luct⁹ imminētis.iō ſubdit. r Perijt ſacrificiū.de aīalibꝰ ⁊ terrenaſcētibꝰ.licet enī de terrenaſcentibus aridis ꝓprie diceret fieri oblatio tn̄ hic vocat ſacrificiū large loquēdo. s Et libatio.de liq̄dis vt vino ⁊ oleo. t De domo dn̄i.qꝛ ꝓpter corroſionē terrenaſcētiū nō habebat vn̄ talia poſſent fieri. v Luxerūt ſacerdotes.ꝓpter defectū diuini cultus.⁊ etiā ſui victus q̄ erat de decimis ⁊ oblationibꝰ. x Depopulata ē regio.carēs habitatoribꝰ. y Luxit humus.priuata fructibꝰ.ſicut ecōtrario dr̄ ridere metaphorice q̄ſi plena eſt fructibꝰ. z Quoniam deuaſtatū eſt triticū p q̄ttuor plagas ſupradictas. a Cōfuſi ſunt agricole.fruſtrati ſpe ſui laboris. b Vlulauerūt vinitores.ſic ecōtrario ſolēt cātare in abūdātia vindemie.⁊ ex h̄ pꝫ lr̄a ſequēs.

Quia non eſt paſcua eis.omnia enī virentia fuerūt corroſa ideo exclamat ꝓpħeta dicens. q Ad te domine clamabo.in oratione p ſubleuatione noſtre miſerie.

r Quia ignis comedit ſpecioſa deſerti. Ignem autē ⁊ ignis flāmam vocat ventum vrentem ſegetes rubiginantem.⁊ etiam erucam.brucum ⁊ locuſtam.que ex ſua corroſione ita reddebant vegetabilia arida ac ſi cucurriſſent ibi ignis ⁊ flāma.

s Sed ⁊ beſtie agri ſcꝫ ſilueſtres.

t Quaſi area ſitiens ymbrem.i.deſiderans.

v Suſpexerunt ad te.p ſitis laſſitudine.ideo ſequit.

x Quoniam exiccati ſunt fontes.ex vehementia venti vrentis ſiccitatem cauſantis.

In ca. primo Johelis vbi dr̄ in poſtil. Primū ē qbus ꝓpħetauerit ⁊c. Additio.

Verba hieronimi in hoc plogo poſita ſane intellecta nō ↄtrariant vbis ſuis in epl̄a ad paulinū p ut poſtillator eſtimare videt. Pro q̄ ſciendum ꝙ ſcd̄m qd ponit hiero. in h̄ plogo tpa in quibꝰ ꝓpħetauit iohel eadem ſunt tpībꝰ in quibus ozeas ꝓpħetauit

Canite tuba. II.
in syon, vlulate in
mōte scō meo. [b] cō
turbēt oēs hītatores t're. [c]
q2 venit dies dñi [d] q2 ꝓpe ē
dies tenebrāꝝ ⁊ caliginis.
dies nub' ⁊ turbinis. [e] q̄si
mane expāsū sr̄ mōtes po
pul' mlt'us ⁊ fort'. Silis [f]
ei nō fuit a principio, et p'
eū nō erit vsq3 ī annos ge-
neratiōis ⁊ generationis. [g]
Añ faciē ei' ignis vorās. [h]
⁊ p' eū exurens flāma. [i] q̄si
hort' voluptat' t'ra corā
eo. [k] ⁊ p' eū solitudo deſ'ti. [l]
neq3 ē q̄ fugiat eū. [m] q̄si aspe
ct' eq̄ꝝ aspect' eoꝝ. [n] ⁊ q̄si eq̄-

ſz in dieb' ozie ioathan achaz ⁊c. Sed ozeas ſepe noīat
ephraim ⁊ ſamariā, ad deſignādū ꝙ ibi loquit' de .x. tri-
bub'. q̄rū ciuitas metropolis erat ſamaria ⁊ prim' rex. ſ.
hieroboā fuit de tribu ephraim. ⁊ q̄n3 noīat iudā ⁊ irl'z
vt deſignet ꝙ ibi loquit' de duab' tribub'. ſz ꝓpheta iſte
Johel ſz iſta q̄ ꝓpha-
uit ꝑ ſertim de eruca
⁊ bruco ⁊c. in tota ter
ra iſrl'. ſ. xij. tribuū cō-
tigiſſe intelligant' nū
q̄ tñ in ſua ꝓphia fec
mentionē de .x. tribu
bus. ſ. noīando ephra
im vl' ſamariā ſicut
ozeas ſz ſolū iudā ſy-
on ⁊ irl'm. vt3 curren
ti ꝑ totā ſuā ꝓphiam.
⁊ iō cū dicit hieron.
in ꝓlogo ſup hūc pro
phetā ꝙ ad tribum
iuda ⁊ irl'm ꝓphauit.
nullā oino faciēs de .x. tribub' mētionē intelligendū ē ꝙ
in tota ſua ꝓphia nō noīauit ephraim nec ſamariā nec a-
liq̄ hmōi ad .x. tribus tm̄ ptinēs. Q. aūt dicit in epiſto
la ad paulinū ꝙ iohel deſcribit terrā .xij. tribuum eruca
bruco ⁊c. vaſtatā ⁊ ꝯſumptā. intelligendū ē ꝙ hec vaſta-
tio ad totā terrā .xij. tribuū ſe extēdit. licet nō noīaſſet ſa
mariā ⁊ ephraim ⁊ hmōi. Q. aūt iſta ꝯtigiſſent etiā in
terra .x. tribuū ſatis p3 ex eo ꝙ allegat' in poſtilla ex hiſto-
ria .iiij. Reg. Vñ ꝙ poſtillator ꝯcludit ꝙ de dictis hiero.
parū vr̄ tenendū ī ꝓpoſito manifeſtū ē min' rōnabilit'
eſſe dictum. In eo. ca. vbi dicit' in poſtil. Simi-
liter ſcđm dictum. Additio.

Secundū dictū ſeu ſcđa expoſitio nō vr̄ rōnabilit'
īprobari in poſtillatore. Nā bruta aīalia inueni-
untur in ſacra ſcriptura deſignari noīb' hoīm ꝑ
ſertim ſub noīb' collectiuis, ꝓpter certas eoꝝ actiones
ſeu ꝓprietates q̄b' hoīb' aſſilant'. vt cū dr̄ Prouerb. xxx.
Formice ꝓpl's infirmus. Lepuſcul' plebs inualida. iō cū
dicit' hic. Gens enī aſcēdit ſup terrā meā. Silr̄ ꝓpl's fort'
⁊ hmōi bñ pōt intelligi de locuſta q̄ aſcēdit ordinate ſic
acies in bello. Vñ puer. vbi. ſ. Locuſta regē nō h3 ſz egre
ditur ꝑ turmas. Facit etiā ꝓ iſta expoſitiōe ſcđa. q2 ī mlt'
tis locis loquēdo ꝓpheta de iſta gēte ꝓplo vel exercitu.
adiūgit h' aduerbiū ſilitudinis. ſ. q̄ſi. vt cū dr̄. Quaſi aſ-
pectus eq̄ꝝ aſpectus eoꝝ. ⁊ q̄ſi eq̄tes ſic currūt. Manife-
ſtū eſt aūt ꝙ in exercitib' chaldeoꝝ aſſirioꝝ ⁊ hmōi. veri
eques erāt ⁊ veri eq̄tes. ⁊ ſic nō debebāt noīari ꝑ ſilitudi
nem ſz ꝑ eſſentiā ⁊ realitatē. Silr̄ ꝙ dicit. Velut ꝓpl's for
tis preparatus ad ꝓliū. ⁊ q̄ſi fortes currēt. ⁊ q̄ſi bellatores
aſcendēt murū. ⁊ mlt'a ſilia q̄ hic ponūtur. magis ꝓprie
dicerent' ſine ſilitudine. poſſet enī dicere de ꝓplo chalde
orum grecoꝝ ⁊ hmōi tpe ſui dominij ꝙ erat ꝓplus fort'
preparatus ad ꝓliū. ⁊ ꝙ erāt viri bellatores ⁊ hmōi. Unde
hec ſcđa expoſitio videt' planior q̄tū ad ſenſum l'ralem.
Si aūt q̄rat' ſenſus figuratiuus qđ tñ nō eſt ꝓn̄tis ſpecu
latiōis. ꝑ erucā notat' libido. ꝑ locuſtā inanis glā. ꝑ bru
cum igluuies vētris. ⁊ ꝑ rubiginē ira. put h' ī gloſa. vbi
mlt'a alia figuratiua circa h' tradunt'. Replica.

In primo capitulo iohelis poſtil. inq̄rēs q̄b' Jo-
hel ꝓphetauerit oñdit btm̄ Hiero. varie loqui ī
ꝓlogo huius ꝓphete. ⁊ ad paulinū de oīb' ſacre
ſcripture libris. ꝑ ꝯñs eius dicta declinat. Sz burg. ſal-
uans btm̄ hiero. a ꝯdictione ⁊ bñ. dicit quedā q̄ nō vidē
tur vera. dicit nanq3 de regno .xij. tribuū nulla fiat ſpā-
lis mentio in tota ꝓphetia iohelis cuius falſitas vide-
ri poteſt. Nam ſicut regnum decem tribuū deſignatur ꝑ
ephraim ⁊ ſamariā. ita etiam in libris Regū. iij. ⁊ iiij. et
Paral. ij. decē trib' ſignificant' ꝑ regnō iſrael. q2 poſt re-
ceſſum decē tribuū a regno roboā3. ſemꝑ regnum iſrael
in ſcriptura eſt diſtinctum contra regnū iuda. Nūc aūt
in tertio capitulo Jo
hel diſtincte loquitur
de vtroq3 dicēs. Cū
cōuertero captiuitatē
iuda ⁊ irl'. Et infra.
Vocat deus heredi-
tatem ſuā iſrl'. Et ca.
v tī. iohel diſtinguit
īter illa duo regna, di
cens. Dñs de ſyō ru-
giet ⁊ de irl'm dabit
vocem ſuā ⁊ domin'
ſpes ꝓpl'i ⁊ fortitudo
iſrl' ⁊c. p3 igit' ꝙ per
ſ'lum nitit' defendere
btm̄ hiero. q̄ non in-
diget ſua defenſione. q2 poſtil. beati hiero. nō improbat
ſed declinat. ⁊ non īmoratur nec curat ꝓpter rōnes q̄s
ponit de vidua in iſrael ⁊c. que vide in poſtil. Nec pon-
deranda eſt replicatio burg. ꝯtra poſtil. q2 dicit de meta
phoris quib' hoīes ſignificant' ꝑ beſtias ⁊ ecōuerſo. t'les
enī trāſſumptiōes ad diſputatiōem nō ptinēt. Ca. II.

Canite. Hic ꝯñr inducit ꝓpheta ad lamentū pro
vaſtatione terre fiēda ꝑ q̄ttuor regna ſupradicta
dicens. a Canite filij. non canticū letitie. ſz
triſticie. ideo ſubditur. Vlulate. b Comburent' oēs
habitatores terre. i. totius iudee. c Quia venit dies
domini. i. tempus ſue vltionis. d Quia prope eſt di
es tenebrarum ⁊c. i. tempus multarū miſeriarum ⁊ cala
mitatum. qđ potiſſime habet locum in prima deſtructi-
one templi ꝑ chaldeos. ⁊ ſecūda ꝑ romanos. ⁊ in eius ꝓ-
phanatione ꝑ grecos. quando antiochus abominandū
idolum poſuit in templum dei. i. Mach. i. ca.
e Quaſi mane expanſum. mane eſt principium diei. q̄
cum incipit luceſcere ſup terram ſtatim expanditur ſup
totam terram ab oriente in occidentem. ⁊ in hoc notat
exercituum multitudinem. qui de quatuor regnis ſupra
dictis venerunt contra iudeam.
f Similis ei non fuit. quilibet enī in aliqua conditio
ne exceſſit alios vtpote ꝓplus aſſiriorum in cupiditate.
chaldeoꝝ in ferocitate. grecorum in doloſitate. plus enī
nocuit hoc regnum iudeis doloſitate q̄3 poteſtate. vt pa
tet. i. ⁊ ij. Machabeo. Romanoꝝ vero ī poteſtate ꝓpter
quod iſtud regnum vocatur ferreum. Dañ. ij. ca. q2 ſicut
ferrum domat omnia. ita regnum romanoꝝ domauit
alia regna. g Ante faciem eius ignis vorans. q2 pri
mo ingreſſu iudee cōburebāt villas nō clauſas. fugiēti-
bus inde habitatorib'. h Et poſt eum exurens flam
ma. q2 habita victoria comburebant ciuitates munitas
⁊ maxime populus chaldeoꝝ ⁊ romanoꝝ qui combuſſe-
runt ⁊ templum. i Quaſi hortus voluptatis terra
coram eo. i. erat pulcra ⁊ plena fructib' bonis ante aduē
tum cuiuſlibet exercitus.
k Et poſt eum ſolitudo deſerti. quia in receſſu ſuo di-
mittebant terram vaſtatam.
l Neq3 eſt qui effugiat eum. i. pauci poterant effugere
ꝓpter ꝑſequentium velocitatem. iō ſequitur.
m Quaſi aſpectus equoꝝ velociter currentium.
n Et quaſi equites ſic current ſz pedites.
o Sicut ſonitus quadrigarum ſuper ⁊c. In hoc eti-
am notatur multitudo aduerſarioꝝ ex magno ſonitu

qui cauſabatur ex fragore armoꝝ ⁊ inceſſu turbarum.
p Velut pplꝰ fortis ⁊ p̄pa[r]atꝰ ad p̄liū .i. munitꝰ omni genere armoꝝ. q A facie eiꝰ cruciabunt ppl'i. ſ. ex ſo- lo aſpectu. r Oēs vul. redigē. in o. i. in olle nigredi- nē ex anxietate ⁊ ex fumo ꝓcedēte ex igne accenſo ab eis ꝑ oīa loca iudee.
s Sicut fortes cur rēt nō ipediti armo- t Qua (rū pōdere. ſi viri bellatores. i. ex ercitati i arte bellādi. v Aſcē. mu. i. ad ci uitates occupādum.
x Viri in vijs ſuis grad. ⁊c. i. ita ordiate incidēt ꝙ non nimis ſeꝑabunt ab inuicem nec nimis ꝯiungētur Dicit eni vegetius li bro de re militari ꝙ iſta ē optima diſpoſi tio bellātiū. itaq; ꝑ ni miā ſeꝑatione aduer ſarij nō ingrediantur aciē. ⁊ ꝑ nimiā ꝯiūcti onē vnꝰ non ipediat aliū ad inuadēdū ad y Sz et (uerſarios. ꝑ feneſtras cadēt ⁊ ñ demolient. i. ſi ꝯtigat eos per feneſtras do- moꝝ intra cadere nō ledent inde. In heb. tñ hr̄. In armis ſta- būt ⁊ vtile nō q̄rēt. i. nō q̄rēt diuitias prin cipaliter. ſz interfice- re hoīes. ⁊ hec vr̄ ve- rior l̄ra. q2 de feneſtris z Per fene. (ſequit. intra. q̄ſi fur. i. ita la- tenter ꝙ exiſtentes intra ſibi de defenſione nō poterūt ꝓuidere. a A facie eius ꝯtre. ter. i. hoīes in terra ha- bitātes. b Moti ſunt celi. i. angeli q̄ ſunt ciues cele ſtes. Angeli eni ad cuſtodiā diuerſaꝝ gentiū deputati pu gnant inuicē ꝓ gentibꝫ ſue cuſtodie ꝯmiſſis vt hr̄ Dan. x. quā pugnā exponit dioniſiꝰ etiā de bonis angel. ta- men hec pugna eſt inter eos ſine diſcordia. vt ibi pleni us fuit dictū. ⁊ hec pugna vocat hic motio celoꝝ.
c Sol ⁊ luna obtene. ſunt. locutio metaphorica ꝑ quā intelligit hoīm tribulatio magna. eo mō loquēdi q̄ dicit etiā vulgariter tp̄s nubilū tenebroſum. vn̄ dicit Poeta. Cū fueris felix multos nūerabis amicos. Tpa ſi fuerint nubila ſolꝰ eris. d Et dñs de. vo. ſu. imitēdo iudeis terrorē. e Ante faciē exercitꝰ ſui eo ꝙ erāt executo- res diuie iuſticie. licet h̄ facerēt iniq̄ volūtate. vt frequē- ter dictū eſt. ſ. in eſaia ⁊ hieremia. f Quia mlta ſunt nimis caſtra eiꝰ. q̄libet eni dictoꝝ exercituū fuit valde magnꝰ ī mlr̄itudie ⁊ fortitudie. g Mag. eni dies do mini. ſ. in oñſiōe ſue vīdicte. iō ſubdit. h Et q̄s ſuſti nebit eū. q. d. ꝓpheta. nō poterimꝰ ſuſtinere. ⁊ h̄ maxime apparuit ī ciuitatis ⁊ tēpli deſtructiōe. p̄io ꝑ chaldeos. ⁊ ſcd̄o ꝑ romanos i Nūc ḡ. Poſtq̄ ꝓpheta p̄dixit deſo latoria hic incipit denūciare ꝯſolatoria. ⁊ q2 actꝰ actiuo rū ſunt ī patiēte ⁊ diſpoſito, iō p̄io inducit ppl'm ad de bitā diſpoſitionē. ſcd̄o denūciat diuinā ꝯſolationē. ibi.

tes ſic currēt.[r] Sicut ſonitꝰ q̄drigaꝝ ſr̄ capita mōtiū ex ilièt, ſic ſonitꝰ flāme ignis deuorātis ſtipulā [v] velut po- pulꝰ fortis preparatꝰ ad p̄liū. [q] A facie eiꝰ cruciabunt po- puli [r] oēs vultꝰ redigent in ollā. [s] Sic fortes current [t] q̄ſi viri bellatores [v] aſcēdēt murū. [x] Viri ī vijs ſuis gra- dient ⁊ ñ declinabūt a ſemi- tis ſuis. Vnuſq̄ſq; frēm ſu- um nō coartabit, ſinguli ī calle ſuo ābulabāt. [y] Sz et ꝑ feneſtras cadēt ⁊ nō de- molient. Vrbē igredient, in muro currēt, domos cō- ſcendēt, [z] ꝑ feneſtras intra- būt q̄ſi fur. [a] A facie eiꝰ con- tremuit t̄ra. [b] moti ſūt celi. [c] Sol ⁊ luna obtenebrati ſūt ⁊ ſtelle retraxerūt ſplēdorē ſuū. [d] Et dñs dedit vocē ſu- am [e] añ faciē exercitꝰ ſui q2 [f] mlta ſūt nimis caſtra eiꝰ q2 fortia ⁊ faciētia vbū eius.

[g] Magnꝰ eī dies dñi ⁊ terri- bilis valdē. [h] ⁊ q̄s ſuſtinebit eū? [i] nūc ḡ dicit dñs. [k] Conuertimini ad me ī toto corde vr̄o. [l] ī ieiu- nio ⁊ fletu ⁊ ī plāctu [m] ⁊ ſci- dite corda vr̄a [n] ⁊ ñ veſtimē- ta vr̄a. [o] et cōuertimini ad dñm deū vr̄m, [p] q2 benignꝰ [q] ⁊ mi- ſericors ē, [r] patiēs [s] ⁊ multe miſericordie [t] ⁊ p̄ſtabilis ſr̄ ma- licia. [v] q̄s ſcit ſi conuertat et ignoſcat, [x] ⁊ relinq̄t pꝰ ſe bñ- dictionē. [y] Sacrificiū et li- bamē dño deo nr̄o. [z] Cani- te tuba in ſyon, [a] ſanctifica- te ieiuniū [b] vocate cetū, cō- gregate ppl'm, ſctificate ec- cleſiā, coadunate ſenes, cō- gregate puulos, ⁊ ſugētes vbera. [c] Egrediat ſpōſꝰ de cubili ſuo ⁊ ſpōſa de thala- mo ſuo. [d] Int veſtibulū [e] et altare [f] plorabūt ſacerdotes miniſtri dñi ⁊ dicēt [g] pce dñe pce pplo tuo [h] ⁊ ne des here- ditatē tuā [i] ī obprobriū [k] vt

Relatus eſt. Debita vero diſpoſitio ad ꝑceptiōem diui- ne ꝯſolationis eſt veritas pn̄ie ⁊ ꝯtritionis. Matt. v. Bea- ti q̄ lugēt qm̄ ipi ꝯſolabūtur. ideo dr̄ in ꝑſona dñi.
k Conuertimini ad me in to. cor. ve. i. veracit ⁊ integraliter.
l In ieiunio ⁊c. carnē affligēdo vt ſpūs ad deū eleuet.
m Et ſcindite cor. vr̄a. malas cogitatio nes reſcindendo.
n Et nō veſtim. vr̄a mos erat iudeis i tri ſticia poſitis ſua ſcin- dere veſtimēta. vt3 ī pluribꝫ locis veterꝫ te- ſtamenti. ſz h̄ parum valet aut nihil niſi aſ ſit ſciſſio cordis mo- o Et cō (do dicto. uertimini ad dñm. cꝰ miam implorando.
p Quia benignus. in effectu.
q Et miſericors eſt in affectu. dicit enim miſericors. q̄ miſeri- am alterꝰ cordi acci- pit ad releuandū.
r Patiēs. ꝯuerſiōez peccatoꝝ expectādo.
s Et multe miſeri- cordie. circa ꝯ dignuꝫ
t Et p̄ſta (puniēdo. bilis. pctā ꝯdonādo.
v Quis ſcit ſi ꝯuer tatur ⁊ igno. ⁊c. Spi- ritusſanctus eni tan- git corda ꝓphaꝝ ſm ſuū arbitriū plꝰ ⁊ mi- nus. ⁊ iō aliq̄ñ ꝑ eos denūciat ſic penas fu- turas. ꝙ licet tūc ſint certi ꝙ talis reuelatō eſt a deo. tñ adhuc igrant aliq̄ñ vtrū ſit ꝓphia p̄deſtina- tionis q̄ ſp̄ ipleť. vel ſolū ꝯminationis q̄ ꝓpter pn̄iaꝫ ipe- ditur. ſic ionas dixit. Adhuc. xl. dies ⁊ niniue ſubuertet. ⁊ tūc ignorauit ꝙ hoc eſſet impediendū ꝓpter pn̄iam ni niuitaꝝ. ⁊ ſic iſte ꝓpheta de plagis ſupra poſitis ignora- bat. ⁊ iō vbū iſtud. Quis ſcit ⁊c. nō dicit in ꝑſona domi q̄ certitudinaliter ꝯgnoſcit oīa futura. ſz ī ꝑſona ꝓphete.
x Et relinq̄t poſt ſe bñdictionē. i. ſuā grām in bñficijs tpalibꝫ ⁊ ſpūalibꝫ. y Sacrificiū ⁊ libamē domino deo noſtro. ſubīntelligit. fiat ad placandū eius iram.
z Canite tuba in ſyon. ad populi cōuocatiōem.
a Sanctificate ieiuniū. ꝑ carnis mortificatiōem.
b Vocate cetū ⁊c. i. oēs vtriuſq; ſexus ⁊ etatis. vt ex cō muni afflictiōe ⁊ depcatiōe citius placet deus. ⁊ h̄ mo- do fecerūt niniuite Jone. iij. c Egrediat ſpōſus ⁊c. q. d. non eſt tempus vacandi amplexibꝫ ſed luctibꝫ.
d Inter veſtibulū. ſ. tēpli. e Et altare. ſ. holocauſti.
f Plorabūt ſacerdotes. cū lachrimis ⁊ deuote depcan- tes. g Parce dñe parce pplo tuo. a pena quam meme- ruit pro ſuo peccato.
h Et ne des hereditatē tuā. i. iudeam. q̄ dr̄ dei heredi- tas rōne. ſ. dicta ca. i. i In obprobriū ſcꝫ ſeruitutis gentibꝫ alienis. ideo ſubditur.
k Vt dominētur eis natiōes. Ex hoc patet quod ſu- pradictum eſt ſcilicet ꝙ iohel nō ſolum ꝓphetauerat de

vaſtatione terrē p erucam bruchum ꝛc. vt dicit Ra.ſal. q̄ nō hēt dominiū ſup hoīes. ſ; etiā de vaſtatōibꝰ futuris p q̄tuoꝛ regna ſupradicta q̄ ſucceſſiue acceperūt dn̄ium in iudea. l Quare dicūt in po. vbi ē deꝰ eoꝝ. ſic enī dixerūt gētiles poſt vaſtationē iudeoꝝ deriſorie inſultātes q̄ deus eoꝝ n̄ poterat eos ſaluare.

ci ⁊ alioꝝ q̄ ſuperbe egit p exceſſu in corroſione terrenaſcentiū. Conſequenter ɔſolaꝶ habitatores terre dicens. Noli timere terra ꝛc. x Aialia brūta. de terrenaſcentiū abūdantia. ⁊ p; lr̄a. y Et filij ſyon exultate. nō p diſſolutionē ſ; p deuotionē. ad ſubdit. In dn̄o ꝛc.

m Zelatꝰ eſt ꝛc. h̄ ɔſr̄ ꝓpheta p̄dicit diuinā ɔſolationē ⁊ p̄rio q̄ntū ad multiplicatōnē in bonis. ſc̄do q̄ntū ad vltionē de inimicis ibi. Uerum q̄d mihi. Prima ī duas. p̄rio pmittit bona tēporalia. ſc̄do ſpūalia. vt ex ſenſibilibꝰ ad intelligibilia deducanꝶ ſc̄da ibi. Et erit. Circa primū p vaſtacione terrenaſcētiū p erucam bruchū ꝛc. denūciat fertilitatē fructuum loquēs in pſona dn̄i dicens.

n Ecce ego mittā vobis frumentū ꝛc. Dicit enī Rabi.ſa. q̄ poſt illā famē q̄ fuit tp̄e loram ſecuta eſt adeo fertilitas magna q̄ p̄ciū q̄d mlr̄ q̄ cū filio pegrīata fuerat ī terre philiſtinoꝝ de cōſilio heliſei reuerſa fuit ī iudeā fame trāſacta. iiij. reg. (viij.

o Et nō dabo vos vltra obprobriū in gētibus. Tp̄e enī illiꝰ famē multi cogebanꝶ exire de illa terra et ſuſtinere obprobria in terra aliena. Sciendū tn̄ q̄ p iſ; vltra nō intelligiꝶ ppetuitas ſ; aliq̄ tp̄is lōgitudo. ſic diffuſius fuit dictū ſup illō Eſa. ij. Nō leuabit gēs ɔ gētē gladiū nec exercebunꝶ vltra ad p̄liū. p Et eū q̄ ab aqlone ē pcul faciā. i. regnū aſſirioꝝ vt dicūt aliq̄. q2 tp̄e Ezechie fugit ɔfuſibiliter de iudea. iiij. Reg. xix. Ra.ſa. h̄ exponit de cetu aīaliū p̄dictoꝝ. ſ. eruce bruci ⁊ alioꝝ. et hoc magis ɔſonat lr̄e ſequēti cū dr̄. q Et expel. eū in terrā inuiā ⁊ deſertā. vbi nō ē hītatio hoim. Senacherib eī fugiēs rediit in terrā ſuā ab hoīb hītatā. r Faciē eiꝰ ɔ mare oriētale. iſtud ē mare mortuū q̄d terminaꝶ ad orientalē angulū terre pmiſſionis v̄ſus deſertū egypti. ⁊ p h̄ inſinuaꝶ q̄ ille cetus erucaꝝ brucoꝝ ⁊ aliorum non intraret iudeā. ex q̄ prima ps hēt aſpectū ad extremū angulū iudee. s Et extrema eiꝰ ad mare nouiſſimū. i. magis elongabiꝶ a terra vr̄a q̄; ps p̄ria. t Et aſcen. fetoꝛ eiꝰ ꝛc. q2 qn̄ talia aīalia moriunꝶ in magna multitudine. de putrefactione ſurgit magnꝰ fetoꝛ ⁊ aeris corruptio. ſic dicit hiero. ſe vidiſſe in illa terra. Ex h̄ p; q̄ n̄ loquiꝶ h̄ ſcriptura de exercitu ſennacherib ab angelo pcuſſo vt hr̄. iiij. Reg. xix. q2 illa pcuſſio talis fuit q̄ corpa fuerūt incinerata ſub veſtibꝰ ⁊ armis. de talibꝰ aūt non aſcēdit fetoꝛ. v Quia ſupbe egit. Per h̄ arguūt aliq̄ ad ɔriū ſc; q̄ intelligaꝶ de exercitu ſennacherib. q2 ſuperbia in bruco ⁊ eruca ⁊ talibꝰ nō h; locū. Ad q̄d dōm q̄ h̄ vtutes ⁊ vicia nō ſunt in brucis ⁊ talibꝰ p̄prie. ſunt tamē loquēdo large. ſic agnꝰ dr̄ manſuetus. vulpis doloſus. ⁊ equus recalcitrās ⁊ ſupbꝰ. ⁊ h̄ mō dr̄ de cetu locuſte bruci ⁊ alioꝝ. c Et red. vo. an. q̄s come. lo. ꝛc. i. tāta erit fertilitas q̄ recōpenſabiꝶ q̄d fuit ſic corroſum d Fortitudo mea. q. d. illa corroſio fuit facta ex ordine iuſticie mee. ⁊ nō locuſtarū vtute. e Et laudabit nomē dn̄i dei vr̄i. eo q̄ reddidit vobis fertilitatē mirabilem vltra ſpem hūanā. f Et nō ɔfun. po. me. ex ſiti ſterilitate. g In ſempi. in heb. hr̄. In ſeculū q̄d nō īportat ppetuitatē ſeu tp̄s niſi vſq; ad iubileū. etiā ſi iubileus non diſtet p mltos annos. h Et ſcietꝭ. p experiētiā boni a me collati. i Et nō ɔfun. po. me. inetet. In hebr̄. habeꝶ In ſeculum.

dn̄enꝶ eis natiōes. l quare dicunt ī pp̄lis vbi ē d̄s eoꝝ. m zelatꝰ ē dn̄s trā ſuā. et pepcit pp̄lo ſuo. Et r̄ndit dn̄s ⁊ dixit pp̄lo ſuo. n Ecce ego mittā vob frumētū ⁊ vinū ⁊ oleū ⁊ replebimī ī eis. o ⁊ nō dabo vos vltra obprobriū ī gētibꝰ. p Et eū q̄ ab aqlone ē pcul faciā a vobꝰ q ⁊ expellā eū ī trā inuiā ⁊ deſrā. r Faciē eiꝰ ɔ mare oriētale. s ⁊ extremū eiꝰ vſq; ad mare nouiſſimū. t et aſcēdet fetoꝛ eius ⁊ aſcēdet putredo eiꝰ v q2 ſupbe egit. Noli timere t̄ra exulta ⁊ letare. qm̄ magnificauit dn̄s vt faceret x Nolite timeꝶ aīalia regionis. q2 germīauerunt ſpecioſa deſerti. q2 lignū attulit fructū ſuū. ficꝰ ⁊ vinea dederūt vtutē ſuā. y Et filie ſyon exultate ⁊ letamī ī dn̄o deo vr̄o. z q2 dedit vob doctorē iuſticie. a ⁊ d̄ſcēdere faciet ad vos ymbrē matutinū ⁊ ſerotinū. b ſicū ī principio. Et īplebuntur aree frumēto ⁊ redūdabūt torcularia vino ⁊ oleo. c Et reddā vob ānos q̄s comedit locuſta brucꝰ ⁊ rubigo ⁊ eruca. d fortitudo mea magā quā miſi ī vos. ⁊ cōedetꝭ veſcētes ⁊ ſaturabimī e ⁊ laudabitꝭ nomē dn̄i dei vr̄i. q̄ fec mirabilia vobiſcū. f Et n̄ ɔfūdeꝶ pp̄ls meꝰ g ī ſempitnū. h ⁊ ſcietꝭ q2 ī medio iſrl̄ ego ſū. ⁊ ego dn̄s d̄s vr̄. ⁊ nō eſt amplius. i et nō

z Quia de vo. do. iuſticie. i. doctores accipiendo ſinglare pro plurali. ſic Exo. viij. Uenit muſca grauiſſima. Et vt dicit Ra. ſa. Per h̄ intelligunꝶ ꝓphe illiꝰ tp̄is populū reuocātes ad bonū ſc; iohel ⁊ alij ꝓphete ſibi ɔtpanei. ſ. heliſeus ionas. ⁊ alij p'ures ſm ra. ſa. ſm vero hiero. iohel ꝓphetauit tardius ⁊ ſic cōtpanei fuerūt ſibi oſee eſaias. ⁊ ceteri illius tp̄is. In p̄cedentibꝰ tn̄ ſecutꝰ ſum dictū Ra. ſa. q̄ vr̄ mihi q̄ntū ad h̄ dicere pbabilius ſicut tetigi ī principio huiꝰ ꝓphie.

a Et deſcēdere faciet ad vos ymbrē. ad fecūditatē terre cōuenientē.

b Sicut in principio. i. anteq̄; fieret terra ſterilis per corroſionē eruce bruci ⁊ alioꝝ.

Capitulum. III.

ET erit poſt hec. Hic incipit capitulū ī hebreo. ſignatio vo capituloꝝ ī biblijs nr̄is ē frequenter defectiua. q2 frequēter nō ſequiꝶ ſignationem hebraicā. nec etiā hiero. vt; ī antiq̄s biblijs ſm hieroni. ſignatū. Poſtq̄; denūciauerat ꝓpheta pp̄lo multiplicationē in bonis tpalibꝰ. hic ɔſr̄ idē denūciat in ſpūalibꝰ. ⁊ q2 verꝰ teſtamētū pmittebat tpalia. Eſa. i. Si audieritꝭ me bona terre comedetis. Nouum aūt teſtamentū pmittit ſpiritualia. Math. iij. Penitentiā agiteꝭ. appropinquabit eī regnum celoꝝ. ideo precedens pmiſſio de temporalibus fuit impleta tempore veteris teſtamenti. vt p̄dictū ē. iſta vero tempe noui teſtamenti. vt videbitur. vnde ⁊ ra. ſalo. dicit. q̄ iſtud eſt referendum ad tempus futurum p quod intelligitur tempus meſſie quē dicit adhuc venturum. ⁊ q̄ in tempe eius dabiꝶ abūdanter ſpūſſanctꝰ q̄ntum ad donū ꝓphie ⁊ ad alia mlta mirabilia. ⁊ q̄ ɔgregabit oēs iudeos pꝰ hē diſpſos ⁊ ſubiugabit eis oēs gentes terre. Et hāc ſniā applicat ad ɔſtē lr̄am vſq; ad finē huius prophetie. ꝓpter quod aliqui expoſitores noſtri exponentes hunc paſſum de reditu captiuitatis baby

lonice tp̄e qui dat^9 fuit sp̄us ꝓphie eſdre aggeo ⁊ zacha/
rie magiſ iudaizāt q̄tū ad h̄ q̄ʒ ip̄e. Dimittam^9 igit dictū
Ra. ſa. q̄tū ad illud q̄d ē falſitatis. ſ. q̄ xp̄us ſit venturus
⁊ quedā alia ad h̄ ꝯn̄tia. ⁊ accipiam^9 illō q̄d ē v̄itatꝫ. ſ. q̄
paſſus iſte ſit ad tp̄s xp̄i referēdus ⁊ ſm̄ h̄ ꝑs iſta in du
as diuidit. q2 primo
nit id q̄d ē iā imple/
tū i aduētu xp̄i prio.
ſcd̄o q̄d reſtat īplēdū
in aduētu ſcd̄o ibi. et
dabo ꝓdigia. Circa p̄
mū ſciendū q̄ hāc lit
terā allegat. Petr^9 a/
poſtolus act. ij. tāq̄ʒ
īpletā ad l̄ram ī miſ/
ſione ſp̄uſſancti die
penth. ſup ap̄los ali/
oſq̄ʒ credētes in ſig̃
viſibili. ꝓpter q̄d nō
eſt exponēda aliť ad
l̄ram a catholicis vt
vr̄ ⁊ ſm̄ hoc dicitur.
a Et erit p^9 hec. ſcꝫ
poſt tp̄s vete. teſta.
b Effundā ſp̄m me
um ſup oēm carnem
q̄d exponit Ra. ſa. ſic
id ē ſup oēs hoīes cu
ius erat cor teneruꝫ
ad modū carnis. i. nō obſtinatū in pctīs ⁊ ſm̄ h̄ dr̄ ezech
xxxvj. Auferam cor lapideū de carne vr̄a ⁊ dabo vobis cor
carneū. i. p deuotionē diſpoſitū ad grām ſp̄uſſcti. ⁊ talia
erāt ap̄loꝝ alioꝝq̄ʒ diſcipuloꝝ corda. vel aliter pōt dici.
c Sup om. car. i. ſup iudeos ⁊ gētiles indifferēter ſm̄
q̄d h̄r Act. x. ꝓpter q̄d dr̄ ad Rom. x. Nō eſt diſtinctio iu/
dei ⁊ greci. nā idē dn̄s oīm diues ī oēs q̄ inuocāt eū abū
danter dando eis ſp̄mſctm̄. d Et ꝓphabūt filij veſtri
⁊ filie vr̄e. i. indiffiter dabit ſp̄uſſanct^9 vtriq̄ʒ ſexui. vn̄ et
in die penth. inter ap̄los erat mulieres ſm̄ q̄ dr̄ Actu. i.
Hic erāt pſeuerātes vnanimiter ī orōe cū mulieribꝰ ⁊ ma
ria mr̄e ieſu. ⁊ ſtatim ſubdit de ſp̄uſcti deſcēſu. Et dū ꝯple
rent dies penth. ⁊c. Act. xxj. dr̄. Erāt aūt philippo q̄ttuor
filie v̄gines ꝓphetātes. f Iuuenes vr̄i. i. hoīb^9 cuiuſ
libet etatis dabit ſp̄us ꝓphetie. g Sōnia ſomniabūt
id eſt reuelatiōes diuinas in ſomnijs habebūt. ad quas
aīa eſt magis tūc diſpoſita. ꝓpter abſtractionē ab exterio
ribꝰ ſenſibꝰ. vt plenı^9 dixi in principio libri pſalmoꝝ.
g Sed ⁊ ſup ſuos meos. In primitiua eni eccl'ia oibꝰ
baptizatis dabat ſp̄uſſanct^9 ī ſig̃ ſenſibili p impoſitionē
manuū ap̄loꝝ. vt h̄r Act. viij. ⁊ in pluribꝰ alijs loc. Et ad
huc oibꝰ baptizatis niſi obicē ponant dat grā ſp̄uſſcti. licꝫ
nō in ſig̃ viſ. bili. h Et dabo. Hic ꝯn̄r ponit q̄d reſtat
ad implēdū circa ſcd̄m xp̄i aduētū. Aliq̄ tn̄ exponūt tan
q̄ʒ ipletū in p̄io aduētu. ſꝫ nō vr̄ mihi q̄ l̄ra ꝯcordet. ꝓpt
q̄d reducendū ē magis ad tp̄s ſcd̄i aduētus. Circa q̄d
ſciendū q̄ xp̄o aſcēdēte in celū angeli appentes denūcia
uerūt ei^9 aduentū ad iudiciū dicētes. Act. i. Hic ieſus q̄
aſſumpt^9 ē a vobis in celū ſic veniet. ſ. ad iudiciū. vt ex/
ponūt oēs doc. ſcti. Datio vero ſp̄uſſcti in ſig̃ viſibili fu
it manifeſtatio xp̄i ad dexterā pr̄is glorificati. ſm̄ q̄d dr̄
Ioh. vij. Nōdum eni erat ſp̄us dat^9 q2 ieſus nōdū erat
glorificat^9. Et iō ſicut angeli xp̄o aſcēdente denūciauerūt
aduentū eius ad iudiciū. ſic Iohel ꝓpha denūciās futu
ram miſſionē ſp̄uſſancti in ſigno viſibili ſtatim denūcia
uit tp̄us futuri iudicij. ⁊ diuidit in duas ptes. q2 primo
ponūt ſigna p̄cedētia iudiciū. ſcd̄o iudicij exercitiū. ibi. q2

confundetur ppl's meus
in eternum. .III.

[a] Et erit p^9 hec [b] effū/
dā ſp̄m meū [c] ſr oēm
carnē [d] ⁊ ꝓphabūt fi
lij vr̄i ⁊ filie vr̄e. [e] Senes ve
ſtri [f] ſōnia ſōniabūt ⁊ iuue/
nes vr̄i viſiōes videbūt. [g] Sꝫ
⁊ ſup ſeruos meos ⁊ ācillas
ī diebꝰ ill' effūdā ſp̄m meū [h]
⁊ dabo ꝓdigia ī celo ⁊ ī t̄ra
[i] ſanguinē ⁊ ignē ⁊ vaporē [k]
fumi [l] Sol ꝯūteꝛ ī tenebras
[m] ⁊ luna ī ſanguinē [n] anteq̄ʒ
veniat dies dn̄i [o] magn^9 [p] ⁊
horribilis [q] Et erit oīs q̄ in
uocauit nomē dn̄i ſalu^9 erit
[r] q2 ī mōte ſyon ⁊ ī irl'm erit
ſaluatō, ſic dixit dn̄s [s] ⁊ ī re/
ſiduis q̄s dn̄s vocauerit. [t]
[v] Quia ecce [x] ī diebꝰ ill' ⁊ ī tp̄e
illo [y] cū ꝯūtero captiuitatē
iuda ⁊ irl'm [z] ꝯgregabo oēs
gētes [a] ⁊ deducā eas ī vallē
ioſaphat. [b] ⁊ diſceptabo cū
eis ibi [c] ſup pplo meo et he/
reditate mea iſrael. [d] quos
diſpſert in nationibus [e] ⁊
terram meam diuiſerunt. [f]
Et ſuper populum meum

ecce. Circa primū dicit. Et dabo ꝓdigia ⁊c. iſta ſunt terri
bilia ſigna, aduentū iudicis p̄cedētia. put expſſius dicit
de ip̄is Matt. xxiiij. ⁊ Marci. xiij. Et Luc. xxj. Erūt ſigna
in ſole ⁊ luna ⁊ ſtellis ⁊c. i Sanguinē. q2 ante aduē
tū xp̄i ad iudiciū erit pſecutio antixp̄i q̄ effundet ſāguis
innocentium.
k Et ignem. ſ. ꝯfla/
grationis p̄cedentē
aduentū iudicis.
l Sol ꝯūtet in te/
nebras. nō ſm̄ rē ſed
ſm̄ apparētiā. q2 ab/
ſcondetur eius lumē
m Et luna in ſāgui
nem. ſ. ſm̄ apparen
tiam ſicut cū patitur
eclypſim rubea vr̄.
n Anteq̄ʒ veniat
dies dn̄i. i. ſui iudicij
o Magnus. q2 oēs
ibi comparebunt.
p Et horribilis. ſcꝫ
peccatoribꝰ ⁊ impijs
Act. ij. petrus ſic alle
gat. Et manifeſtus. q2
tūc manifeſta erunt
abſcōdita cordis illi.
q Et erit. nō tempe
iudicij ſed ante. ꝓphete eni frequēter de vno tp̄e tranſeūt
ad aliud. r Omnis qui inuocauerit nomē dn̄i. ſm̄ q̄
dr̄ ad Ro. x. Corde eni credit ad iuſticiā. ore aūt cōfeſſio
fit ad ſalutem. s Quia in monte ſyon ⁊ in irl'm erit
ſaluatio. ibi eni ſaluator noſter opatus eſt ſalutem p ſuā
p̄dicatiōem. ⁊ b̄ſidictam paſſionem. Poteſt etiaꝫ hoc re
ferri ad futurum tempus antixp̄i quem dominus ieſus
interficiet iuxta irl'm in monte oliueti cū magna pte ſibi
adherentiū. ⁊ ſic fidelibꝰ nomen eius inuocantibꝰ dicto
modo erit ſaluatio a pſecutione eius t Et in reſiduis
id eſt in illis qui decepti ab antixp̄o tunc conuertentur
ad chriſtum. v Quia ecce. Hic conſequenter ponit
iudicij exercitium cum dr̄. x In diebꝰ illis. i. cito p^9
antichriſti pſecutionem. y Cum conuertero captiui
tatem iuda ⁊ hieruſalem. i. iudeos ab antixp̄o deceptos.
qui detecta falſitate eius p helyam ⁊ enoch ad chriſtum
feruide cōuertentur. z Congregabo omnes gentes.
in generali iudicio.
a Et deducam eos in vallem ioſaphat que ē inter mō
tem oliueti ⁊ hieruſalem. non q̄ ibi omnes capiantur. ſꝫ
quia chriſtus deſcendens ad iudicium apparebit in ae/
re ſup montem oliueti vnde aſcendit in celum. ⁊ iudicā/
di apparebunt circa illum locum. ita q̄ aliqui erunt in
valle ioſaphat et alij circa.
b Et diſceptabo ibi cum eis. i. oſtēdam iudiciū meū iu
ſtum. q2 tunc manifeſtabūtur omnibꝰ merita ⁊ demeri
ta oīm. ⁊ ſic q̄tū ad electos ⁊ reprobos apparebit omni
bus chriſti iudicium eſſe iuſtum.
c Sup pp̄lo meo ⁊ hereditate mea iſrl'. Iſta hereditas
eſt vl'is eccleſia ſeu ꝯgregatio fideliū a primo abel iuſto
vſq̄ʒ ad vltimū electū q̄ in fine mūdi naſcitur^9 eſt. vt dic̄
Greg. omel'. vij. d Quos diſpſerūt captiuando et in
exiliū mittēdo. ſic̄ potiſſime patꝫ de xp̄ianis p tyrānos ī
exiliū ⁊ captiuitatē mıl'totiens ⁊ multiplic̄r miſſis. e Et
terrā meā diuiſerūt. ſ. t̄rā ꝓmiſſiōis quā ſaraceni diuiſerūt
ſibi. xp̄ianis inde ptim eiectꝭ ptim occiſis. f Et ſup
ꝓplm meū miſe. ſor. vt acciperent ſibi ptes de mancipijs.

a Et poſuerūt pueꝝ in pſtibulū.abutētes pulcris iuue
nib9 in vicio ꝯ naturā. In heb.aūt hꝛ. Et poſuerūt pueꝝ
p expenſis. Et accipit hic pueꝝ p pueros in pl'ali. Freqn
ter eni legim9 ꝙ iuuenes xpiani ab infidelib9 ſunt vēdi
ti vt inde recipent pecuniā. b Et puellā.i.puellas.
c Vēdiderūt p vi
no.i.vt de pcio habe
rent vinū ⁊ alia vite
neceſſaria. Sciendū
tn̄ ꝙ nō ſolū p iſtꝭ pec
catis ꝯdēnabūtur im
pij in vltimo iudicio
ſꝫ p oīb9 alijs. Iſta
tn̄ ſpāliter exprimun
tur.q2 ſunt ꝯ natura
lem amorē ⁊ ꝯpaſſio
nē q inter oēs hoīes
dꝫ eſſe.alia eni que ſꝫ
eiuſdē ſpēi naturali
ter adinuicē ꝯpatiun
tur.⁊ h̄ mō. Matth.
xv. Saluator loq̄ns
de ꝯdemnatiōe impi
oꝝ.⁊ remuneratiōe
iuſtoꝝ ſolū facit men
tionē de opib9 pieta
tis ⁊ eoꝝ ꝯt'ijs. Quis
reſponſuri ſunt vni
uerſaliter p oīb9 opi
bus bonis ⁊ malis.
d Vez. Supra pro
pheta denūciauit mul
tiplicationē i bonis
Hic ꝯſr denūciat vl
tionē de inimicis.⁊ di
uidit in duas ptes.q2 p'o denūciat vltio.ſcḋo mūdi con
ſumatio.ibi. Cōſurgāt. Prima adhuc in duas.q2 p'o de
nūciat vltio quedā implēda tpe ve.te.ſcḋo alio tpe no
ui ſicut dictū eſt.ſ.de duplici collatiōe boni.ſcḋa ibi.cla
mate. Circa p'mū sciendū ꝙ tyrij ⁊ ſydonij ⁊ philiſtei
erant iudeoꝝ vicini.ꝓpter ꝙ debebāt eoꝝ miſerie ꝯpati.
⁊ ipi fuerūt magis crudeles.qn̄ reges aſſirioꝝ ⁊ chaldeo
rū iuerūt ⁊ excitauerūt ꝯ eos.ꝓpter qḋ eoꝝ punitione fit
hic mētio ſpālis.cū dꝛ in pſona dñi. d Verū q̄d mi
hi ⁊ vobis ⁊c. Dicit aūt ſe deus pſecutionē pati in ꝑplo
iſrl'ītone aliqꝝ q cū malis affligebant ⁊ q2 licet iudei me
ruiſſent affligi ⁊ captiuari.tn̄ illi iniq̄ volūtate exeq̄bant
e Nunq̄d vltionē vos reddetis mihi.q.d.nō q2 vobis
nō nocui ſed bn̄ feci. f Et ſi vlciſcimi ſcḋm intentionē
vr̄am malā. g Cito velociter reddā viciſſitudinē.id
eſt penā debitā. Iſti eni ꝑpli poſt captiuitate iudeoꝝ ſa
tis cito fuerūt debellati ⁊ captiuati. h Argentū eni
meū ⁊ aurū tuliſtis.in deſtructiōe eni irl'm ⁊ iudee iſti
habuerūt ptem in preda. i Et deſiderabilia mea et
pulcerrima.i.ornamēta meo cultui deputata. k In
tuliſtis in delubra vr̄a.ad ornādū loca idoloꝝ.
l Et filios iuda ⁊c.q2 ptē ſuā de māciпijs vēdiderūt gre
cis.q p mare portauerūt eos longe. m Ecce ego ſu
ſcitabo eos ⁊c.qḋ fuit impletū tpe cyri q dedit licentiā
iudeis redeūdi.⁊ ad h̄ exeq̄ndū miſit nūcios ⁊ lr̄as per
totū imperiū ſuū in q erāt loca ſalrē aliq̄d que merca
tores greci duxerāt ad vendēdū mācipia. Et ꝯuertā retri
butionē vr̄am.inferēdo vobis ſimilē penā. n Et vē
dā filios vr̄os.in ſeruos. o Et filias vr̄as.i.ancillas.
p In manib9 filioꝝ iuda.i.p manus eoꝝ qḋ dicūt ali
qui impletū fuiſſe in liberatiōe iudeoꝝ de babylonica ca
ptiuitate.q2 ſecum adduxerunt de babylone plures gen
tiles ⁊ illos poſtea vendiderūt.ſed h̄ nō vr̄ ꝯuenienter di
ctū q2 gētiles q venerūt cū eis de babylone venerūt vo
lūtarie ſaltē p maiori pte ⁊ erāt ad iudeiſmū ꝯuerſi ſicut
dictū fuit.i. Eſdre. Preterea illi erāt babylonij ⁊ non tyrij
ſydonij ⁊ philiſtei de
quib9 hic agit. Et io
vr̄ meli9 dōm h̄ fuiſ
ſe impletū poſtea tē
pore machabeoꝝ qui
pugnā eos ꝯ duces an
tiochi frequēter eos
debellauerūt.⁊ multa
mācipia inde vēdide
rūt inter q plura fue
rūt de iſtis locis.vſi ⁊
inter duces debella
tos iudeis ponit cē
debe9 dux maritim9
tyrus aūt ſydō ⁊ phi
liſtea ſunt loca mari
q Clamate.(tima.
Hic ponit alia vltio
implēda tpe noui te
ſtamēti.⁊ dicūt aliq
ꝙ erit vltio final' iu
dicij ſꝫ lr̄a vr̄ diſſona
re q2 dꝛ hic. Sanctifi
cate bellū ſuſcitate ro
buſtos.q2 i finali iu
dicio nō ꝯgregabūtur
gētes ad bellandum.
ſꝫ ad penas ⁊ p̄mia re
cipiendū.⁊ io vr̄ mi
hi ꝙ ꝯuenientius pōt
exponi de pſecutiōe antixp̄i.q violētia armoꝝ conabit
totaliter trāſferre dei cultū ad ſe.ij.ad Theſ.ij. Oſtēdens
ſe tanq̄ ſit deus.⁊ ſcḋm h̄ dꝛ. Clamate hec i gētib9.i.clama
bitis vos miniſtri antixp̄i.⁊ ſic erit exponēdū i ſequētib9.
r Scrificate bellū.i.ꝯfirmate ꝯ colētes deū. In hebreo
hꝛ. Preparate bellū.verbū eni hebraicū hic poſitū equocū
eſt ad preparare ⁊ ſanctificare. s Suſcitate robuſtos.
vt adhereāt antixp̄o. t Cōcidite aratra vr̄a in gladi
os.i.alias occupatiōes dimittite ⁊ ei adheret.
v Infirmus dicat ⁊c.i.nullus ſe excuſet quin ei obedi
at in xp̄ianoꝝ pſecutiōe. x Erumpite.i.venite cum
magno impetu. y Et ꝯgregami ad antixp̄m.⁊ potiſſi
me i irl'm.vbi oſtēdet ſe tanq̄ ſit deus.ij.ad Theſ.ij.
z Ibi occumbere faciet dominus robuſtos tuos.inter
ficiens antichriſtum ⁊ maiorem partem ſibi adherētiū.
a Conſurgant. Hic conſequenter deſcribitur mūdi cō
ſumatio que ſequitur dictam pſecutionem.⁊ diuiditur i
duas partes.quia primo deſcribitur finale iudicium.vt
addantur aliqua que ſupra ſunt omiſſa.⁊ ſcḋo pene ⁊ p̄
mia ibi. Et ſcietis. Circa primum dicitur. Conſurgant ⁊
aſcendant gentes ſcꝫ de ſepulchris ſuis per generalē re
ſurrectionem.
b In vallem ioſaphat.circa eū iſiū locū erit iudicium ſi
cut p̄dictū eſt. c Mittite falces.i.mittetis.⁊ hoc dicit
angelis qui erunt executores diuine iuſticie ſcḋm ꝙ dicit
Matt.xiij. Meſſis vero conſumatio ſeculi eſt. Meſſo
res autem ſunt angeli. d Quoniam matureſcit me
ſſis.id eſt venit tempus reddendi penas et premia p me
ritis. e Venite et deſcendite.mecum ad iudicium.
tunc enim chriſtus venturus eſt cum angelis ſuis.
f Quia plenum eſt torcular.exuberant torcularia

miſerūt ſortē.[a] Et poſuerūt
pueꝝ i pſtibulo[b] ⁊ puellā[c] vē
diderūt p vino vt biberent.[d]
Vez q̄d m̄ ⁊ vob tyr9 ⁊ ſidō
⁊ oīs termin9 paleſtinoꝝ[e] Nū
q̄d vltiōꝫ vos reddetꝭ m̄[f] et
ſi vlciſcimī vos ꝯ me.[g] cito
velociter reddā viciſſitudi
nē vob ſup caput vr̄m.[h] Ar
gentū eni meū ⁊ auꝝ tuliſtꝭ
⁊ deſiderabilia mea ⁊ plu
cerrima[k] intuliſtꝭ i delubra
vr̄a.[l] Et filios iuda ⁊ filios
irl'ꝫ vēdidiſtꝭ filijs grecoꝝ vt
lōge faceretꝭ eos de finibus
ſuis.[m] Ecce ego ſuſcitabo
eos de loco[n] in q vēdidiſtis
eos.⁊ ꝯuertā retributionē
vr̄am i caput vr̄m[n] Et ven
dam filios vr̄os[o] ⁊ filias ve
ſtras[p] in manib9 filioꝝ iuda
⁊ venūdabūt eos ſabeis gē
ti lōginq̄.q2 dn̄s locut9 eſt[q]
Clamate hec i gētib9[r] ſcrifi
cate bellum[s] ſuſcitate robu
ſtos. Aſcēdāt accedant oēs
viri bellatores[t] Cōcidite a
ratra vr̄a i gladios ⁊ ligo
nes vr̄os i lāceas[v] infirmus
dicat q2 ego fortꝭ ſū.[x] Erum
pite ⁊ venite oēs gentes de
circūitu[y] ⁊ ꝯgregamī[z] ibi oc
cūbere faciet dn̄s robuſtos
tuos.[a] Cōſurgāt ⁊ aſcēdāt
gētes[b] i vallē ioſaphat.quia
ibi ſedebo vt iudicē oēs gē
tes in circūitu.[c] Mittite fal
ces[d] qm̄ maturauit meſſis[e]
Venite ⁊ deſcēdite.[f] q2 ple
num ē torcular. Exuberāt

repetitio eſt eiuſdem ad maiorem expreſſionem, q2 quod
ſignificauit ꝑ meſſem h̄ ſignat ꝑ vindemiā. f Quia
multi. ē malicia eoꝝ. q. d. pena nō ē amplius differenda.
g Ppli ppli in valle ꝯciſiōis. tūc eni fideles ppli ab ī
fidelibꝰ ſepabunt. h Sol ⁊ luna obtenebrati ſūt. ap-

torcularia[f] q2 multiplcata ē
malicia eoꝝ.[g] Populi ppli
in valle ꝯciſiōis, q2 iuxta ē
dies dñi ī valle ꝯciſionis.[h]
ſol ⁊ luna obtenebrati ſunt.
⁊ ſtelle retraxerūt ſplendorē
ſuū.[i] ⁊ dñs de ſyon rugiet,[k]
⁊ de ierl'm dabit vocē ſuā.[l] ⁊
mouebunt celi[m] ⁊ t'ra[n] ⁊ do
minꝰ ſpes ppli ſui ⁊ fortitu
do filioꝝ iſrl'.[o] Et ſcietis q2[p]
ego dñs deꝰ vr'[q] hitās ī ſyō
mōte ſctō meo. ⁊ erit ierl'z ſā
cta[r] ⁊ alieni nō trāſibūt per
eā ampliꝰ.[s] Et erit ī die illa
ſtillabūt mōtes dulcedinē

parēte eniꝫ claritate
iudicis obfuſcabitur
claritas luminū ad ꝑ
ſentiam luminis.
i Et dñs de ſyō ru
giet. ꝯ̄ ipios ſniaꝫ ꝓ-
h Et de (ferendo.
ierl'm dabit vo. ſu. iu-
ſtis dicendo. Venite
bñdicti pr̄is mei ⁊c. ⁊
dr̄ h̄ de ſyon ⁊ de ierl'z
eo ꝙ locꝰ iudicij erit
ibi vt ꝑdictū eſt.
l Et mouebunt ce-
li. ad receptioꝫ iuſto
rum. Et terra. (rum.
ad receptionē repro-
boꝝ. q2 locꝰ gehenne
ſub terra dicit eſſe.
n Et dñs ſpes ppli
ſui. q2 tūc videbit di
ppls ꝙ nō ē ſua ſpe
o Et (defraudatꝰ.
ſcietꝫ. Hic ꝯñr deſcri-
bunt pene ⁊ ꝑmia iudiciū generale ſequētia. ⁊ prīo pre-
mia cū dr̄. Et ſcietis. vos iuſti. p Quia ego deꝰ vr' vi
dētes me facie ad faciē. q Habitās in ſyon. ſ. celeſti
de q̄ dic̄ apl's ad Heb. xij. Acceſſiſtꝫ ad mōtē ſyon ⁊ ciui
tatē dei viuētꝫ ierl'm celeſtē. de q̄ ſubdit. Et erit ierl'm ſctā.
r Et alieni nō trāſ. ꝑ eā amp. i. iprobi ampliꝰ nō erunt
ꝯmixti cū iuſtꝫ. ſic̄ fuit in ierl'm terrena ⁊ militāte eccl'ia.
q̄ eſt etiā ierl'm. vt dr̄ in ſcriptura. s Et erit in die illa
ſtilla. mon. dulce. ⁊c̄. ꝑ iſta intelligit ſuauitas q̄ erit in ce
leſtia pr̄ia ſic̄ frequēter in plurib3 locis ve. teſt. ac noui
fruitio beata ꝑ ſenſibilia delectabilia metaphorice deſi-
gnatur. t Et fons de domo dñi egredie. i. plenitudo
btitudinis ſcata noīe fontꝫ. v Et irriga. torrē. ſpina
rū. i. illos q̄ in pn̄ti vita ad modū ſpinaꝝ fuerunt areſa
cti ꝑ carētiā delectabiliū. ⁊ h̄ ꝓpter xpm. In heb. aūt hr̄.
Et irrigabit torrēte ſechin. ⁊ ꝑ h̄ pn̄t intelligi corpa ſctō
rū q̄ tūc erūt incorruptibilia ſicut ⁊ ligna ſethin iputri-
bilia. ⁊ h̄ erit q2 btitudo aīe redūdabit ad corpa. Conſe-
quēter agit de penis reproboꝝ cū dr̄. x Egyp. ī deſo.
erit. ⁊ idumea in deſ. ꝑditi. ſ. infernalis. ⁊ ꝑ iſtas duas gē
tes intelliguntur generalr̄ oēs pctōres. iſti tn̄ ſpālr̄ exp
mūtur. q2 egyptꝰ filios iſrl' iniq̄ oppſſit. ⁊ eſau a q̄ dicta ē
idumea frēm ſuū iacob innocētē pſecutꝰ fuit. In cā vero
dānatiōis reproboꝝ exprimūt ſpālr̄ pctā crudelitatis
vt ꝑdictū ē. ⁊ iō ſubdit. Pro eo ꝙ iniq̄ egerant ⁊c̄. ſubin-
telliguntur tn̄ oīa alia pctā. Cōſequēter reuertit ad ꝑmiū
bonoꝝ di. y Et iudea īeternū habitabit. ſic̄. ē ꝑ ierl'm
⁊ ſyon metaphorice itelligit ciuitas celeſtiū. ſic hic ꝑ iu-
deā terra viuētiū. ſicut Hiere. xxxiij. In dieb3 illis ſalua
bit iuda. ibi ꝑ iudeā intelligit oīs ꝯfitēs deū corde ⁊ ore
⁊ opib3 etiaꝫ ſm̄ dicta antiquoꝝ hebreoꝝ. vt oñſum fuit
ibidē. ſic in ꝓpoſito ꝑ iudeā q̄ interp̄tat ꝯfeſſio intelligit
patria celeſtis vbi ē iugꝭ ꝯfeſſio diuine laudis. pſ. lxxxiij.
Beati q̄ hitant in domo tua dñe ⁊c̄. a In generatō
ne ⁊ generatiōem. i. ſine fine. b Et mūdabo ſangui-
ne in ⁊c̄. de curſu cōiuſti affligunt ī pn̄ti. ꝓpter qꝺ ab ho
minib3 ſenſibilia bona attendētib3, quoꝝ eſt maior nūe-

⁊ colles fluēt lacte, et ꝑ oēs
riuos iuda ibūt aq̄.[t] ⁊ fons
de domo dñi egrediet.[v] ⁊ ir
rigabit torrentē ſpinarum[x]
Egyptꝰ in deſolationē erit
⁊ idumea in deſertū ꝑditiōis
ꝓ eo ꝙ iniq̄ egerint ī filios
iuda. ⁊ effuderint ſanguinē
innocentē ī terra ſua.[y] Et iu
dea in eternū habitabit. et
ierl'm[a] in generatiōe ⁊ gene-
ratione.[b] Et mūdabo ſan-
guinē eoꝝ.[c] q̄s nō mūdaue-
rā.[d] ⁊ dñs ꝯmorabit in ſyon

rus. ſm̄ illud Eccl'i. i. Stultoꝝ infinitus eſt numerus re-
putant deo odioſi ⁊ ſic iniuſti. ſed in btitudine celeſti de
clarabit eoꝝ iuſticia. ⁊ ſm̄ h̄ dicit dñs. b Et munda
bo ſanguinē eoꝝ. i. illos tūc fuiſſe mūdos oſtendam.
c Quos nō mūdaueram. i. quoꝝ mūdiciam non decla
raueram in pn̄ti vita
hoib3 attendētibus
tm̄ ſenſibilia bona.
d Et dñs ꝯmorabi
tur in ſyon. ſcꝫ celeſti
vbi clare ⁊ ꝑpetuo vi
debit ⁊ a ſanctis pro
ſua volūtate habebit
ad fruendū ad quaꝫ
fruitiōem nos perdu
cat q̄ cū patre ⁊ ſpiri
tu ſancto viuit et re-
gnat in ſecula ſeculo
rum Amen.

In ca. ij. vbi dici
tur in poſtil. Hic ꝯñr
inducit propheta.
Additio. i.

Explicit Iohel ꝓpheta.

Hoc qꝺ dr̄ Ca
nite tuba. pla
ne pōt intel-
ligi ꝙ ꝓpha iducit po
pulū ad lamētū ꝑ va
ſtatione terre fienda
ꝑ q̄ttuor regna ꝑdicta, ⁊ adhuc magis ꝓprie de vaſtatio-
ne fienda ꝑ chaldeos. eo ꝙ parum infra de hac vaſtatio
ne loquēs dicit. Prope eſt dies tenebraꝝ. Cōſtat aūt ꝙ
vaſtationes facte ꝑ grecos ⁊ romanos nō ita ꝓpe erāt iꝫ
ſatis longe. In eo. ca. vbi dicitur in poſtilla. Ex h̄ pꝫ
quod ſupra dictum eſt. Additio.
Ex hoc qꝺ dr̄ hic. Ne dominent eis nationes nō
habet ꝙ iohel ꝓphauit de vaſtationib3 futuris ꝑ
q̄ttuor regna ſupradicta, nam ex vaſtatiōe terre
ꝑ erucaꝫ ⁊ brucum ſequebatur fames intantū ꝙ viri iſra
helitici cogebantur exire ad alias regiones ad victum
querendum. ſicut legitur de elimech ⁊ noemi cum filijs
ipoꝝ. ſ. maalon ⁊ chelion. Ruth. i. ⁊ ſic dñabant eis natio
nes ⁊ etiā dicebāt in populis, vbi ē deꝰ eoꝝ. Replica.
In ſecundo ca. Iohelis vbi dicitur. Canite tuba
⁊c̄. quod exponit poſtillator de lamento ꝑ va-
ſtatione terre fienda per quattuor regna monar
chica. Sed burg. eodeꝫ modo exponens de chaldeis. de
grecis autem ⁊ romanis non vult admittere ꝓpter id qꝺ
dicitur ꝓpe eſſe tempus, quia vt dicit tempus illarum va
ſtationum non poteſt dici ꝓpe quia multum diſtans. Si
ſi burg. attendiſſet alios paſſus ſacre ſcripture, ita vilem
⁊ tentatiuā non faceret obiectionē. Dicit eni Eſa. Prope
eſt vt veniat tempus, ⁊ dies eius nō elogabūtur. de xpo
qui plus diſtabat a tempe Eſa. q̄ꝫ vaſtatio romanorum ⁊
grecorum a tempe iohelis. Sicut igitur plus diſtās di-
citur prope ſic ⁊ illud quod ꝓpinquius eſt.
In cap. iij. vbi dicitur in poſtilla. Et poſuerunt pu
erum in proſtibulo. Additio.
Vbi nos habemus. Puer in pſtibulo, in hebreo
habetur. Poſuerunt puerum in meretricem.
In eodem vbi dicitur in poſtilla. Et idumea
in deſertum perditionis. Additio.
Per iſtas duas gentes pn̄t intelligi generalr̄ omēs
pctōres eccleſiam ꝑturbātes. q̄ in duo genera di
uidunt. Quidā. n. eoꝝ pſequunt eccleſiā eam vio
lenter opprimēdo, qui ꝑ egyptū intelligunt q̄ filios iſrl'

oppreſſerũt violẽter. Alij vo ꝑturbant eccl̃iam ꝑ falſas ſcripturaꝝ interꝑtationes. ⁊ tales ꝑ idumeã intelligunt. idumea eñ accipit ſepe in ſcriptura ꝑ ſynagoga. q̃ falſas interꝑtationes fingit in ſacra ſcriptura ad ꝑuertenda myſteria xp̃i. put. ꝺ. Eſa. xxxiij. ca. in additionibꝫ.

k Hieroboã filij ioas ad drãm hieroboã filij nabath de q̃. iiij. Reg. xij. ⁊ deinceps. ſiſt. ij. ꝑal. x. ⁊ deinceps ĩ multis locis. de hieroboã ãt filio ioas legit. iiij. Reg. xiiij. g. l In eas gen. q̃ elect. ꝯp. ſunt. ſ. p̃rio ⁊ ſc̃do legit ibi de gazã ⁊ de tyro. de edom. ꝺ filijs ammõ. ⁊ de pluribꝫ alijs

Incipit ꝓlogus ĩ amos prophetam.

O[a]Zias rex[b] cũ dei religionẽ ſolicite emularet.[c] nimio religionis amore ꝓuocat[d] ꝯ̃ ꝑceptum legis moyſi arrepto thuribulo. vt in hyſtoria libri ſecũdi[e] paralypomenõ oñdit [f]ſacerdotale officiũ ꝓſumere conat[g] ẽ. Ob eã tẽ terre motũ ĩ tẽplo dei exortũ cõſtat.[h] cui[i] etiã zacharias ꝓpheta meminit. Ante hũc itaqꝫ terremotũ amos ꝓpheta tꝑibꝫ ꝑdicti reg. et tꝑibꝫ.[k] hieroboã filij ioas reg. iſrl.[l] ĩ eas gẽtes q̃ electiõe ꝯphẽſe ſũt irã dei ob eas cãs[m] q̃s memorauit af futurã denunciat.[n] Et q̃ idẽ ꝓpha[o] in ſequẽtibꝫ.[p] ait: Sup tribꝫ impietatibꝫ ⁊ ſup q̃tuoꝛ nõ ꝯuertã eum tertio peccatoꝝ ĩdulgẽtiã deũ dare poſſe ſignificat.[q] quẽ q̃rto eadẽ pctã admittẽtibꝫ. nec penitẽtiã nec indulgẽtiã datuꝝ annũciat.[s] Nã ꝑ ignis ſimilitudinẽ quẽ ĩ ꝑdictas gẽtes imittẽdũ[t] ꝑdixit. graueꝫ atqꝫ irreuocabilẽ dei irã ad euerſionẽ[v] earũdẽ ciuitatũ ꝓceſſurã voluit demõſtrare.

Item alius ꝓlogus.

A[a]Mos ꝓpheta paſtoꝛ ⁊[c] ruſtic[d] ⁊ ru-

In eo. ca. vbi dicit in poſtil. Et mũdabo ſanguinẽ eoꝝ.

Additio.

S[s]Up illud verbũ. Et mũdabo ſanguinẽ eoꝝ quẽ nõ mũdauerã. Glo. Mundat dominꝰ ſanguinẽ pctõꝛũ in euãgelio quem prius in lege nõ mũdauerat.

Incipit expoſitio primi ꝓlogi ſm̃ britonẽ in amos ꝓphetam.

O[o]Zias rex ⁊c. Iſti ꝓphete tres ꝓlogi premittunt. q̃rũ iſte primꝰ ẽ in q̃ hiero. ꝓcedit hoc mõ. Primo eñ ponit quoddã incidẽs ꝑ qꝺ accedit ad principale. cuꝫ dicit. Ozias rex ⁊c. Principaliter ãt tria intẽdit tãgere. Primo tp̃s diuulgationis huiꝰ ꝓphetie cũ cã efficiente. ibi. Añ hunc itaqꝫ terremotũ. ſc̃do materiã. ibi. In eas gẽtes q̃ lectione ⁊c. tertio quorũdã ꝯtentoꝝ in principali ope ponit expoſitionẽ ibi. Et q̃ idẽ ꝓpheta. Dicit itaqꝫ. a Ozias rex ꝺ quo hẽ. ij. palip. xxvi. b Cũ dei reli. ſoli. emularet. i. amaret vel imitaret. vſus. Emuloꝛ inflat amat inuidet ac imitat. In opuſculo de vocabulis biblie inuenies exẽpla de iſtis ſignificationibꝫ. De iſto ꝺr in. ij. pal. xxvi. Fecit qꝺ rectũ erat in ꝯſpectu dñi iuxta oĩa q̃ fecerat amaſias pater eiꝰ. c Nimio religionis amore ꝓuocatꝰ. ꝯtrã legit. ij. paralip. xxvi. vbi ꝺr. Cũ roboratus eſſet elatũ eſt coꝛ eiꝰ in interitũ ſuũ. ⁊ neglexit dñm deũ ſuũ. ingreſſuſqꝫ tẽplũ dñi adolere voluit incenſum ſup altare thymiamatis. ſolutio. in hoc q̃ intẽdebat ꝓmouere diuinũ cultũ nõ neglexit dñm ſꝫ dilexit ꝓpter h̃ aũt ꝺr dñm neglexiſſe q̃ ꝑceptũ nõ ſeruauit. vñ ꝺr hic. d Cõtra ꝑceptũ legis moyſi ⁊c. Nũe. xviij. b. Tu ⁊ filij tui cuſtodite ſacerdotiũ veſtrũ. ⁊ oĩa q̃ ad cultũ altaris ꝑtinẽt ⁊ intra velũ ſunt ꝑ ſacerdotes adminiſtrabunt. ſiqs externꝰ acceſſerit occidet. Itẽ Nu. i. a Inuenies ſimile. e Paralypomenõ. xxvi. f Sacerdotale officiũ ꝓſumere conatus eſt. vñ azarias ſacerdos ⁊ alij ſacerdotes dñi dicebãt ei. ij. pal. xxvi. Nõ eſt tui officij ozia vt adoleas incẽſum dño. ſꝫ ſacerdotũ dñi. h̃ eſt filioꝝ aarõ. q̃ cõſecrati ſunt ad huiuſcemodi miniſteriũ. g Ob eam tem terremotũ ⁊c. vñ hiero. ſup primuꝫ amos Ozias q̃ ⁊ azarias q̃ indebitũ ſacerdotiũ ſibi vendicãs ꝑcuſſus ẽ lepra in fronte ⁊ terremotꝰ factꝰ eſt magnꝰ ꝑ totã irlm. h Cuiꝰ terremotꝰ. i Etiã zacharias ꝓpha meminit xiiij. ca. vbi ꝺr. Fugietis ſicut fugiſtis a facie terremotꝰ in diebꝫ ozie reg. iuda. Glo. Qui vſurpãs ſacerdotiũ lepra ꝑcuſſus ẽ. ad cuiꝰ impietatẽ tota terra mota eſt.

m Quas memorauit. ſ. ibidem cũ dicit Sup tribus ſceleribus ⁊c.

n Et q̃ idẽ ꝓpha. i. q̃ dñs ꝑ ꝓpham dicit ibi q̃ nõ ꝑcet ſup ſceleribꝫ eoꝝ ſignat q̃ ꝑcere potuit.

o In ſequẽti. ſ. poſt tp̃s tactũ in q̃ ꝓphauit. qꝺ tãgit ĩ titulo. ⁊ poſt ꝯminationẽ dñi tactã in principio ex ordij. ibi. Dñs de ſyõ

p Ait ⁊c. (rugiet ⁊c. tertio q̃ p̃rio tãgitur tp̃s. ſc̃do ꝯminatio. tertio ſubiũgit. Sup tribꝫ ſceleribꝫ ⁊c. vel Tertio. i. ter peccatũ ꝯmittentibꝫ ſiue iterãtibꝫ ſignat ſe poſſe indulgere. ſꝫ nõ quarto qꝺ itelligi ꝺꝫ q̃tuꝫ ad ſenſum myſticum. ſ. ſm̃ quẽ q̃rto ꝺr iterare q̃ ꝯſuetudinarie finaliter iterat. Peccatoꝝ indulgẽtiã deũ dare poſſe ſignat. q Quẽ ſcꝫ deũ. r Quarto eadẽ pctã admittẽtibꝫ. i. cõmittẽtibꝫ ⁊c. h̃ poſtqꝫ dixerat q̃ illos nõ ꝯuerteret. ſubdit deſtructionẽ illoꝝ futurã ꝑ ignẽ. ſic ptꝫ ĩ ſingul. ꝑtibꝫ vñ ſubiũgit. s Nã ꝑ ignis ſil'itudinẽ. ⁊ dic. Ignis ſil'itudinẽ (hic. nõ ignẽ. q̃ q̃ſi ĩ nihilũ erãt poſtea redacti ꝑſecutiõe ill' ĩmiſſa a dño ꝓpter pctã eoꝝ. t Predixit ibidẽ. ſ. primo ⁊ ſc̃do. v Earũdẽ. ſ. q̃s priꝰ noĩauit. ſ. gazam tyꝛ

Explicit qualiſcũqꝫ expoſitio iſtius ꝓlogi. (tum ⁊c.

Incipit ſecundi ꝓlogi expoſitio.

A[a]Mos ꝓpha ⁊c. Iſte ſc̃ds ꝓlogus tres hꝫ ꝑtes principales. In prima tangunt cauſe opis. In ſc̃da ponit auctoris ꝯmẽdatio ſpẽalis. ibi. Amos vo interꝑtat. In tertia ſubdit ꝓphete cõmẽdatio generat ibi. In vitate eñ vox oĩm ꝓphetaꝝ ⁊c. In prima cã efficiẽs multipliciter deſcribit. primo q̃tũ ad nomẽ cũ ꝺr. Amos. ſc̃do q̃tũ ad officiũ cũ ꝺr. Propha. tertio q̃tũ ad ꝯditionẽ cũ ꝺr. Ruſticꝰ. quarto q̃tũ ad opis ꝯſuetudinẽ cũ ꝺr. Ruboꝛ moꝛa diſtringẽs. q̃nto q̃tũ ad modũ agẽdi cũ ꝺr. Paucis verbis explicari nõ pot. in q̃ tangit cã formalis. ſexto q̃tũ ad actũ ꝓphetãdi ibi. Hic loquitur ad vaccas pingues ⁊c. in qua tangit cã materialis. In ſc̃da ꝑte auctoꝛ ſpẽaliter a q̃tuoꝛ cõmendat. primo ex abũdãtia gr̃e ibi. Interꝑtat onuſtꝰ. ſc̃do ex officij dignitate. ibi. ꝓpetauit inter ceteros ⁊c. tertio ex debita ad ꝓphetiã diſpoſitione. ibi. Eſſe q̃ ꝓpe ꝓpheta ſi poterat ⁊c. q̃rto ex vtilitate ⁊ vniuerſalitate doctrine. ibi. Qui etiã tuba ſua ⁊c. Dis viſis lr̃e iſtamꝰ. a Amos. ecce nomẽ ꝓphe. b Propheta. officio. c Ruſticꝰ cõditione. d Ruboꝛ moꝛa diſtringẽs opis cõſuetudine illud ſumitur de amos. vij. vbi ſcribit. Armentariꝰ ego ſum vellicans ſiccomoꝛos id eſt diſcerpens frondes ſi